

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Munere Concionandi, Exhortandi, Catechizandi - Continens non tantùm praecepta ad artem concionandi discendam accomodata, sed etiam Ideas & Conceptus practicos pro Concionibus in Festis B. V. & SS. Dedicationis, Patrocinij, Novi Anni, Paschatis, Parasceves; item in Primitiis Sacerdotum,

...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Secundus Locus. Per verborum Discussionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48347](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48347)

las, quæ magis ad propositum conducunt, assumit v.g. Israel juxta Interpretes idem significat, ac videns Deum, vel princeps cum Deo, vel fortis discretio Dei, unde qui vellet Christianos comparare Israeli, posset facile ostendere, quomodo illi debeant esse veri Israelitæ, procurando hos titulos, ut scilicet cognoscant Deum, & videant per veram fidem, sint Principes & amici Dei per gratiæ & Charitatis possessionem, & denique fortes per discretam patientiam. Quod si placeret unam duntaxat interpretationem accipere, tum posset ostendi, quomodo v.g. essent Principes, imò reges juxta commune illud effatum: *Servire Deo, regnare est*: Unde dividi posset Concio in tres partes juxta conditiones ad Regem à Seneca requisitas, dum dixit: Rex est, qui metuit nihil: Rex est, qui cupit nihil, hoc regnum sibi quisque dat. Secundo quoque Concionator definire aut describere potest, nomen aliquod aut potius rem per nomen significatam, ut si v.g. dicat: Arca Noë fuit lignum ex tali materia præparatum, tot & tot habens contignationes, à Noë confectum, ut se & alios servet ab interitu; atqui Beatissimæ Mariæ Virgini hæc omnia conveniunt, ergo &c. Pari modo si vult probare veritatem illius sententiæ à Davide prolata: *Beati, qui habitant in domo tua, Domine*, examinet, quomodo Beatitudo definiatur, & reperiet eam sic definiri: *Est status omnium bonorum aggregatione perfectus*; quâ definitione posita facile erit ipsi facere amplificationem super allatam sententiam, enumerando scilicet varia bona, utilia, honesta & delectabilia, & ostendendo, quàm perfectè omnia possideant, qui in domo Dei habitant.

SECUNDUS LOCUS.

Per verborum discussionem.

Ex hoc loco sic oritur amplificatio: vult v.g. Concionator explicare locum illum Psalmistæ: *Quàm bonum est, & quàm iucundum habitare Fratres in unum*; hoc ut commodè præstet, inquirat, primò quare *Bonum sit*, quia scilicet se juvant precibus, opere exemplo deinde quare dicat Propheta *Iucundum*, quia scilicet Societas omnes miseras & labores leves facit, & quia unus alterum solari potest; quare item di-

cat habitare, ut ostendat, non sufficere ad charitatem semel aut iterum cum altero suaviter, colloqui, aut illi benefacere, sed insuper requiri, ut constanter hoc fiat, sicut ii, qui in eadem domo habitant, constanter se mutuò juvant & solantur. Ulterius quare dicat *Frates*, ut scilicet indicet charitatem nostram erga proximum fraternam esse debere, ne extollamus nos supra alios, ne invidemus, ne in necessitatibus eos deseramus. Denique cur dicat *in unum*, quia videlicet omnes debent tendere ad unum finem, non quærentes, quæ sunt sua sed quæ Dei; sine hoc enim mediò non poterit diu charitas fraterna consistere; hæc discussio sola pro integra concione materiam abundantem suppeditat, nam in prima parte explicare posset, in quo consistat charitas, per illa verba *habitare fratres*; in Secunda declarare posset motiva indicata per illa duo verba: *Quàm Bonum & quàm iucundum*; in tertia tandem indicare posset medium optimum ad servandam charitatem, scilicet per illa verba *in unum*, indicatum.

TERTIUS LOCUS.

Per Concordantias Auctoritatum.

Ex hoc loco sic fit amplificatio: Sumitur unus textus Sacre Scripturæ v. g. iste: *Qui abstineat, adiciet vitam.* Ecclesiast. 37. Deinde subditur alius locus Sacre Scripturæ de eadem materia loquens, & dicitur v. g. de quibus autem rebus abstinere debeamus, indicat Sanctus Petrus cap. 2. dicens. *Obsecro vos tanquam Advenas & Peregrinos, abstinere vos à carnalibus desideriis*; quod etiam Sanctus Paulus ad Thessalon. confirmat dicens: *Hæc est voluntas Dei sanctificatio vestra, ut abstinatis vos à fornicatione, &c.* simili modo, si Concionator in Festo Sancti Pauli istud thema habeat: *Vas electionis est iste mihi, ut portet nomen meum coram Gentibus & Regibus, & Filiis Israel*; inquiret, quid in S. Scriptura de vase dicatur, quod huc conducere possit, & primò illum locum reperiet Exodi cap. 16. *Sume vas unum, & mitte ibi mare, & reponere coram Domino*; Unde Sanctus Paulus huic vasi comparari posset, tum quia de cælo venit; tum propter dulcedinem charitatis, quâ omnibus omnia factus est; tum propter soliditatem doctrinæ, quâ animas mortalium pavit & satiavit. Pari modo